

VOORJAAR EN NAJAAR 2024
middagsessies van 14.00 tot
17.00 uur en avondsessies van
19.30 tot 21.30 uur

LOCATIE:

Stadscampus
Universiteit Antwerpen
Lokaal S.R.212 (behalve
6 maart: lokaal S.R.213),
2000 Antwerpen

VORMING VREDE & BURGERSCHAP

**INTERACTIEVE VORMINGSSESSIES
ROND 6 VREDESDOMEINEN
EN BURGERSCHAP:**

BURGERSCHAP
CONFLICTHANTERING
INNERLIJKE VREDE
INTERNATIONALE EDUCATIE
MENSENRECHTENEDUCATIE
MILIEUEDUCATIE
ONTWIKKELINGSEUCATIE

MET ALS SPREKERS:

(telkens in alfabetische orde)

VOORJAAR 2024:

Peter Adriaenssens,
Gerbert Bakx,
Erik Franck,
Eric Lanckswaert,
François Levrau,
Rik Van Cauwelaert,
Walter Zinzen

NAJAAR 2024:

Lieve Goorden,
Lize Michta,
Rik Pinxten,
Peter Schmidt,
Willem Staes
Jean Paul Van
Bendegem,
David Van Turnhout,
Sofi Van Ussel,
Jef Vlaminckx

PROGRAMMA
VOORJAAR
2024

INFO EN INSCHRIJVINGEN:

zie achteraan deze flyer.

Vorming Vrede & Burgerschap

In onze samenleving is een leefsfeer van vrede onmiskenbaar een uitzonderlijk hoog goed. Vrede verkennen en kennen, is een proces dat de mogelijkheid biedt om een actief, ethisch burgerschap te faciliteren en realiseren. De afwezigheid van geweld is noodzakelijk om de aandacht voor een menswaardig burgerschap gaande te houden, uit te bouwen en te bewaren.

Vrede is een broos gegeven: de huidige dramatische ontwikkelingen in het oosten van Europa en in het Midden-Oosten hebben onze moderne westerse democratieën (opnieuw) onzacht geconfronteerd met die bittere realiteit. De missie en werking van de 'Vorming Vrede & Burgerschap' (VV&B) is daarom relevanter en actueler dan ooit.

Met de bedoeling te informeren, te sensibiliseren, te vormen en dienst te verlenen, organiseert VV&B ook in 2024 op de Stadscampus van de Universiteit Antwerpen twaalf sessies rond het bewaren en versterken van vrede en actief (ethisch) burgerschap en het geweldloos hanteren van conflicten op maatschappelijk en mondiaal gebied.

TOT WIE RICHT VV&B ZICH?

Met de jaarlijkse vormingssessies richt VV&B zich tot alle geïnteresseerde burgers die bewuster en adequater willen leren omgaan met conflicten en vormen van geweld in hun eigen leefwereld en daarbuiten én naar alle geïnteresseerden in het maatschappelijke werkveld. In het bijzonder richt VV&B zich ook tot professionals uit het onderwijs en de sociale sector en tot studenten aan de universiteit en de hogeschool en tot beleidsverantwoordelijken.

PROGRAMMA VOORJAAR 2024 [LENTEMODULE]

Woensdag 21 februari 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Eric Lanckswertd – Sterk burgerschap

Als mens en als burger beschikken we over tal van kwaliteiten die we kunnen ontdekken, versterken en ten dienste stellen van de gemeenschap. Denk maar aan zin voor rechtvaardigheid, redelijkheid, solidariteit, creativiteit en nog vele andere. Deze burgerschapskwaliteiten dienen als voedingsbodem voor een bloeiende democratie. Omgekeerd is een gezonde democratie erop gericht die burgerschapskwaliteiten te ontwikkelen, om zo te komen tot een sterk burgerschap. Moderne vormen van burgerparticipatie maken dit mogelijk. Sterk burgerschap laat ons toe de sprong te maken van het 'ik' naar het 'ik en wij'. Het stelt ons in staat om samen maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Tijdens deze lezing kiest **Eric Lanckswertd** voor een veelzijdige benadering van burgerschap en democratie. Politieke inzichten, ethiek en wereldse spiritualiteit worden met elkaar verweven. De lezing is beschouwend, maar tegelijkertijd worden talrijke praktische voorbeelden gegeven.

Eric Lanckswertd is hoofddocent aan de universiteit van Hasselt. Voordien was hij jarenlang magistraat bij de

Belgische Raad van State. Hij promoveerde op een proefschrift over burgerparticipatie op het lokale bestuursniveau. Zijn onderzoek spitst zich daarop toe, evenals op vernieuwingen in de rechtspraak, toegepaste ethiek, en onderhandelen en bemiddelen. Hij is auteur van heel wat artikelen over burgerparticipatie en democratische vernieuwing.

Woensdag 28 februari 2024, van
14.00 tot 17.00 uur (twee sprekers)

Walter Zinzen – Hoe democratisch zijn verkiezingen?

Als kiezer schudden we de kaarten. Wij bepalen de krachtsverhoudingen. Dat is heel wat. Maar over de regeringsvorming hebben we niets te zeggen. Over concrete beleidspunten kunnen we ons niet uitspreken. De voorkeurstem maakt van de verkiezingen een vedettenshow. Lijststemmen, die over het partijprogramma zouden kunnen gaan, worden alsmaar minder talrijk. Het systeem van de opvolgers zorgt ervoor dat je volksvertegenwoordiger kan worden zonder verkozen te zijn. Tja, hoe democratisch zijn verkiezingen dan?

Walter Zinzen was VRT-journalist. Hij schrijft opiniestukken en wordt dikwijls gevraagd als Congo-specialist of politiek deskundige.

Rik Van Cauwelaert – De Europese verkiezingen die eigenlijk de belangrijkste zijn

Een halve eeuw geleden had de wandelaar in het park van Brussel in een oogopslag zicht op het politieke machtscentrum van België: met aan de Wetstraatkant het parlement en de belangrijkste ministeries en de Wetstraat 16, en aan de overkant het koninklijk paleis, en langs de Koningstraat het hoofdkwartier van de schaduwregering, de Generale Maatschappij. Vandaag is België slechts een Europees loket. Het federale land is nagenoeg verdampt, zoals Karel De Gucht ooit voorspelde. Dat stellen we elke dag vast.

Rik Van Cauwelaert werkte voor verschillende nieuwsbureaus, zoals Associated Press en het Franse Sipa Press. Eind jaren 1970 maakte hij geleidelijk de overstap naar de schrijvende pers, eerst bij het weekblad De Post, dan bij Sportmagazine en daarna bij Knack. Daar werd hij wetstraatverslaggever, in 1998 hoofdredacteur en in 2002 directeur-hoofdredacteur. In 2012 verliet hij Knack en werd hij columnist bij De Tijd.

Woensdag 6 maart 2024,
van 20.00 tot 21.30 uur

Peter Adriaenssens – Opstaan uit je verleden: het kan!

Geweld treft te veel mensen. Dichtbij en op afstand. Het neemt vele vormen aan. Terreur, natuurgeweld, dreiging, lichamelijk, emotioneel tot seksueel. Slachtoffers worden geholpen door erkenning. **Peter Adriaenssens** legt uit waarom ze de sporen een leven lang met zich kunnen meedragen. Ze leren – of worden gedwongen – om te zwijgen over wat hen overkomen is. Wanneer ze spreken, reageert hun omgeving vaak met onmacht en onbegrip. Trauma isoleert. Daarom is het belangrijk niet enkel de slachtofferkant te benadrukken. Maar ook hoe de meerderheid erin slaagt als overlever op te staan uit dramatische ervaringen. Overlevers weigeren het stigma van 'het slachtoffer'. Ze gaan op zoek naar perspectief en kracht, terwijl ze plaatsmaken voor hun verleden en de wonden die ze meedragen. Hoe groeit hoop en wat kunnen we er met z'n allen van leren: daar staan we in deze lezing bij stil.

Peter Adriaenssens is kinder- en jeugdpsychiater. Hij was deeltijds hoofddocent aan de KU Leuven. Daarnaast was hij directeur van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling van Vlaams-Brabant en kliniekhoofd kinderpsychiatrie aan de Universitaire Ziekenhuizen KU Leuven. Vanuit zijn 20 jaar ervaring met opleiding in gezins- en traumapsychotherapie geeft hij ook supervisie, opleiding en seminars aan zorgverleners.

Woensdag 13 maart 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

François Levrau – Waarden en normen

In deze presentatie wordt ingegaan op de betekenis en relevantie van 'waarden', 'normen', 'deugden', 'rechten' en 'plichten'. Waarnaar verwijzen deze begrippen precies? Staan ze onder druk? Zo ja, waarom? Is er nood aan een recuperatie? Zo ja, hoe? Theoretische inzichten uit de politieke filosofie en economie worden afgewisseld met concrete voorbeelden.

François Levrau is onderwijsbegeleider en docent verbonden aan de Universiteit Antwerpen, respectievelijk bij het Centrum Gillis en het Departement Sociologie.

Woensdag 20 maart 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Gerbert Bakx – Vrede begint in je eigen geest

'Vrede' begint in je eigen geest en is een noodzakelijke voorwaarde en een basis voor een gelukkig leven. 'Boos' zijn, in woede ontsteken, oorlog ontketenen is gemakkelijk, dat kan iedereen. Boosheid is een emotie die ontstaat uit het niet-aanvaarden van wat er is. Boosheid is de basis van individueel en maatschappelijk conflict, onenigheid en oorlog. Vrede is aanvaarding en betekent: 'er laten zijn', 'erkennen dat het er is'. Vrede betekent niet (noodzakelijk): het ermee eens zijn, het goed vinden of goed-praten. Aanvaarding vergt bewustzijn,

volwassenheid en redelijkheid. Vrede ontstaat door bewust een verhaal van niet-aanvaarding los te laten en over te stappen op een verhaal van aanvaarding door het beoefenen van waarden als redelijkheid, kritisch zelfonderzoek, bedachtzaamheid, gelijkmoedigheid, onverstoorbaarheid, moraliteit, aanvaarding, gemeenschapszin, nederigheid, vergevingsgezindheid, mededogen en welwillendheid. Niets of niemand kan u beletten deze waarden, deze concrete vormen van het goede, te beoefenen.

Gerbert Bakx studeerde wetenschappen, geneeskunde en filosofie. Hij is actief als psychotherapeut, auteur (*De strategie van het geluk, Gelukkiger leven, Nieuwe levenskunst, Angst, van klacht naar kracht*) en is een veelgevraagd spreker over onderwerpen die te maken hebben met levenskunst. Gerbert Bakx is oprichter van de Academie van de Levenskunst, een collectief van mensen die willen nadenken over levenskunst in de moderne samenleving die vaak als moeilijk en verwarrend wordt ervaren.

Woensdag 27 maart 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Erik Franck – Hoe kan je zijn wie je echt bent?

'Niemand heeft de gave om meteen iets te veranderen aan hoe mensen zich op dit moment voelen. Helaas. Maar troost je, wellicht was dit besef met stip het moeilijkste dat ik de afgelopen twintig jaar heb geleerd over mijn job als psycholoog.

Jou een goed advies geven over wat je best wel of niet zou doen om je beter te voelen is relatief gemakkelijk. De echte uitdaging – zowel voor jou, voor mij als voor de rest van de wereld – is om mensen zover te krijgen dat ze effectief met dat advies aan de slag willen gaan. Dat ze iets willen veranderen aan hoe ze met de uitdagingen in hun leven omgaan.' In deze inspiratiesessie beschrijft **Erik Franck** een model van zelfleiderschap met vier transformaties. Zoals een rups transformeert in een vlinder, zo is zelfleiderschap een proces doorheen vier transformaties. Een tocht waarbij de reis belangrijker is dan de bestemming. (gebaseerd op het boek *Als je niets verandert, verandert er niets*, Borgerhoff & Lamberigts)

Prof. dr. **Erik Franck** is verbonden aan de Universiteit Antwerpen: Workforce Management and Outcome Research in Care (WORC); Faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen, Verpleegkunde en vroedkunde; Centre for Research and Innovation in Care.

PROGRAMMA NAJAAR 2024 [HERFSTMODULE]

Noteer alvast de **data van het najaarsprogramma** in uw agenda. Meer info volgt in een volgende flyer!

Woensdag 9 oktober 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Rik Pinxten, Peter Schmidt en Jean Paul Van Bendegem – Vrede in context

Woensdag 16 oktober 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Lieve Goorden – Hannah Arendt over vriendschap en emotie

Woensdag 23 oktober 2024,
van 14.00 tot 17.00 uur

Lize Michta – Pleegzorg

Woensdag 6 november 2024,
van 19.30 tot 21.15

David Van Turnhout – Qatar aan de Schelde

Woensdag 13 november,
van 14.00 tot 17.00 uur

Jef Vlamincx en Willem Staes – Israël versus Palestina: Kom / Zie / Spreek

Woensdag 20 november,
van 14.00 tot 17.00 uur

Sofi Van Ussel – Kinderrecht op spiritualiteit

Info en inschrijvingen

Prijs lentemodule/herfstmodule zes sessies: € 80
(gepensioneerden: € 50; studenten gratis)

Prijs lentemodule/herfstmodule per sessie: € 15
(gepensioneerden: € 10; studenten gratis)

Wie inschrijft voor het **volledige programma**, ontvangt een gratis publicatie van het Humanistisch Verbond (stuur ons een mail met uw keuze). U heeft de keuze tussen de volgende titels/pakketten:

1. Johan Op de Beeck, *Vrijheid van meningsuiting*
+ Jan Raes, *Tussen canon en improvisatie. Tussen traditie en verbeelding* (pakket Karel Poma-lezing)

2. Harold Polis, *De kamer als kosmos*
+ Elisabeth Van Dam, *Filosofen in de tropen*
(pakket Werelddag filosofie met filosofiehuis Het zoekend hert)

3. Hans Claus, Ann Van Dessel,
Nicole Van Overstraeten, *Het was de achtste dag.*
Gedichten bij de Verklaring van 30 november

4. Hans Claus, *Een groet die alle regels tart.*
100 jaar gevangenis Oudenaarde

U kunt het bedrag voor uw deelname storten op het rekeningnummer **BE98 0017 2195 3393** van het Humanistisch Verbond. Vermeld uw naam, lentemodule en/of herfstmodule en/of de datum van de sessie(s) die u wilt bijwonen. Er kan eventueel ook ter plaatse worden betaald.

Inschrijven via deze [link](#), via de QR-code of via secretariaat@humanistischverbond.be, (u schrijft dus in via het inschrijvingsformulier en betaalt op het rekeningnummer hierboven vermeld).

Meer info: secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 233 70 32 (tijdens kantooruren).

VREDESWIJZER

De publicatiereeks *Vredeswijzer* bundelt de bijdragen van telkens een jaar voordrachten in de cyclus Vorming Vrede & Burgerschap. De nieuwe editie *Vredeswijzer 4* verschijnt binnenkort met duidelijke en representatieve samenvattingen van de recent gehouden lezingen.

De *Vredeswijzers 1, 2, 3* zijn te koop voor € 10 per exemplaar, of € 25 voor de drie titels samen.

ORGANISATIE:

De Vorming Vrede & Burgerschap (VV&B) wordt georganiseerd door de Stuurgroep Vorming Vrede & Burgerschap en het Humanistisch Verbond, in samenwerking met de Vrijzinnige Dienst van de Universiteit Antwerpen en Uitgeverij Gompel&Svacina.

